

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

23. aprill 2020*

Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi – Direktiiv 2009/147/EÜ – Loodusliku linnustiku kaitse – Linnuliigi hahk (*Somateria mollissima*) isaste isendite kevadjahi load Ahvenamaa (Soome) maakonnas – Artikli 7 lõige 4 ja artikli 9 lõike 1 punkt c – Mõisted „mõistlik kasutamine“ ja „vähesel arvul“

Kohtuasjas C-217/19,

mille ese on ELTL artikli 258 alusel 8. märtsil 2019 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: C. Hermes ja E. Ljung Rasmussen,

hageja,

versus

Soome Vabariik, esindaja: J. Heliskoski, keda abistasid advokaadid J. Bouckaert, D. Gillet ja S. François,

kostja,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president J.-C. Bonichot, Euroopa Kohtu asepresident R. Silva de Lapuerta, kohtunikud M. Safjan, L. Bay Larsen ja C. Toader (ettekandja),

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

- 1 Euroopa Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Soome Vabariik lubas regulaarselt Ahvenamaa maakonnas (Soome) alates 2011. aastast väljastada haha (*Somateria mollissima*) isaste isendite kevadjahi lube, siis on ta rikkunud oma kohustusi, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT 2010, L 20, lk 7; edaspidi „linnudirektiiv“) artikli 7 lõikest 4 ja artikli 9 lõike 1 punktist c.

Õiguslik raamistik

- 2 Linnudirektiivi põhjendused 3–6 ja 10 on sõnastatud järgmiselt:

„(3) Suure osa liikmesriikide Euroopa territooriumil looduslikult esinevate linnuliikide arvukus väheneb ja mõnel juhul väga kiiresti, selline vähenemine kujutab endast tõsist ohtu looduskeskkonna kaitsele, eelkõige bioloogilise tasakaalu ohustamise tõttu.

(4) Liikmesriikide Euroopa territooriumil looduslikult esinevad linnuliigid on peamiselt rändliigid. Need liigid moodustavad ühisparandi ja tõhus linnukaitse on üldjuhul mitmeid riike hõlmav keskkonnaprobleem, millega kaasneb ühine vastutus.

(5) Liikmesriikide Euroopa territooriumil looduslikult esinevate linnuliikide kaitse tuleb saavutada, pidades silmas [Euroopa Liidu] elutingimuste parandamise ja jätkusuutliku arengu eesmäärke.

(6) Võetavaid meetmeid tuleb kohaldada lindude arvukust mõjutavate mitmesuguste tegurite suhtes, nagu inimtegevuse tagajärjed, eelkõige lindude elupaikade hävitamine ja saastamine, lindude püüdmine ja tapmine inimese poolt ning sellega kaasnev kaubandus. Looduskaitsepoliitika raames tuleb selliste meetmete rangust kohandada vastavalt eri liikide konkreetsele olukorrale.

[...]

(10) Teatavatele liikidele võib nende suure arvukuse, geograafilise leviku ja sigimisvõime tõttu kogu [liidus] jahti pidada, mis on lubatav kasutus; kui kehtestatakse ja järgitakse teatavaid piiranguid, peab selline jahipidamine olema kooskõlas liigi asurkonna rahuldava taseme säilitamisega.“

- 3 Linnudirektiivi artikkel 1 näeb ette:

„1. Käesolev direktiiv käsitleb kõikide looduslikult esinevate linnuliikide kaitset nende liikmesriikide Euroopa territooriumil, mille suhtes kohaldatakse asutamislepingut. See hõlmab nende liikide kaitset, hoidmist ja kontrolli ning kehtestab nende kasutamise eeskirjad.

2. Direktiivi kohaldatakse lindude, nende munade, pesade ja elupaikade suhtes.“

- 4 Direktiivi artiklis 2 on sätestatud:

„Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed artiklis 1 osutatud liikide arvukuse hoidmiseks tasemel, mis vastab eelkõige ökoloogilistele, teaduslikele ja kultuurilistele nõuetele, arvestades samal ajal majanduslikke ja puhkeaja veetmisega seotud vajadusi, või nende liikide arvukuse kohandamiseks vastavalt sellele tasemele.“

5 Linnudirektiivi artikli 5 punktid a ja e on sõnastatud järgmiselt:

„Ilma et see piiraks artiklite 7 ja 9 kohaldamist, võtavad liikmesriigid vajalikke meetmeid kõikide artiklis 1 osutatud linnuliikide üldise kaitsesüsteemi loomiseks, keelates eelkõige:

a) tahtliku tapmise või püüdmise mis tahes viisil;

[...]

e) nende linnuliikide isendite pidamise, mille jahtimine ja püüdmine on keelatud.“

6 Linnudirektiivi artikli 7 lõigetes 1 ja 4 on ette nähtud:

„1. Olenevalt konkreetse liigi arvukusest, geograafilisest levikust ja sigimisvõimest kogu [liidus] võib II lisas loetletud liikidele jahti pidada vastavalt siseriiklikele õigusaktidele. Liikmesriigid tagavad, et jahipidamine nendele liikidele ei ohusta levikualal nende kaitsmiseks tehtud jõupingutusi.

[...]

4. Liikmesriigid tagavad, et kehtivate siseriiklike meetmetega kooskõlas toimuv jahipidamine, sealhulgas jaht jahikullidega, kui seda peetakse, järgib asjaomaste linnuliikide mõistliku kasutamise ja nende arvukuse ökoloogiliselt tasakaalustatud piiramise põhimõtteid ning et kõnealune tegevus asjaomaste liikide, eelkõige rändliikide arvukuse suhtes vastab artiklist 2 tulenevatele meetmetele.

Liikmesriigid tagavad eelkõige, et liikidele, mille suhtes jahialaseid seadusi kohaldatakse, ei peetaks jahti poegade üleskasvatamise ajal ega sigimise erinevatel etappidel.

Rändliikide puhul tuleb liikmesriikidel eelkõige tagada, et liikidele, mille suhtes jahialaseid seadusi kohaldatakse, ei peetaks jahti sigimise ega pesitsusaladele naasmise ajal.

[...]“.

7 Direktiivi artikli 9 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid võivad teiste rahuldavate lahenduste puudumisel teha erandeid artiklite 5–8 sätetest järgmistel põhjustel:

[...]

c) lubamaks range järelevalve tingimustes ja valikuliselt teatavate lindude vähesel arvul püüdmist, pidamist või muud mõistlikku kasutamist.

2. Lõikes 1 osutatud erandite puhul peab olema täpsustatud:

a) milliste liikide suhtes erandeid kohaldatakse;

b) püüdmiseks või tapmiseks lubatud vahendid, seadised või viisid;

c) millise riski tingimustel ja millisel ajal ning kus selliseid erandeid võib lubada;

d) asutus, kes on volitatud kinnitama, et nõutud tingimused on täidetud, ning otsustama, milliseid vahendeid, seadiseid või viise võib kasutada, millises ulatuses ja kellel see on lubatud;

e) milliseid kontrollimeetmeid rakendatakse.“

- 8 Linnudirektiivi artikkel 18 näeb ette, et nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT 1979, L 103, lk 1; ELT eriväljaanne 15/01, lk 98) hilisemate aktidega muudetud redaktsioonis tunnistatakse kehtetuks. Nagu täpsustatud linnudirektiivi põhjenduses 1, kodifitseeritakse sellega direktiiv 79/409.
- 9 Hahk (*Somateria mollissima*) on kantud linnudirektiivi II lisa B osasse.
- 10 Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT 1992, L 206, lk 7; ELT eriväljaanne 15/02, lk 102; edaspidi „elupaigadirektiiv“) artikli 16 lõikes 1 on sätestatud:
- „Kui muud rahuldavat alternatiivset lahendust ei ole ja erand ei kahjusta kõnealuste liikide populatsioonide soodsa kaitsetaseme säilitamist nende looduslikul levilal, võivad liikmesriigid teha artiklite 12, 13 ja 14 ning artikli 15 punktide a ja b sätetest erandi:
- a) loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsmiseks ja looduslike elupaikade säilitamiseks;
 - b) eriti oluliste saagi-, karja-, metsa-, kalamajandus-, veemajanduskahjude ja muud liiki omandiga seotud kahjude ärahoidmiseks;
 - c) rahva tervise ja elanikkonna ohutuse huvides või muude üldiste huvide seisukohast eriti mõjuvatel põhjustel, sealhulgas sotsiaalsed ja majanduslikud põhjused ning kasu, mida keskkond saab erandite andmisest;
 - d) kasvatustöök ja nende liikide teaduslikuks uurimiseks, taastamiseks ja taasasustamiseks ning selle jaoks vajalikuks paljundamiseks, sealhulgas taimede kunstlikuks paljundamiseks;
 - e) range järelevalve all valikuliselt ja piiratud ulatuses IV lisa loetletud liikide teatavate isendite võtmise või pidamise lubamiseks pädevate siseriiklike asutuste määratletud kogustes.“

Vaidluse taust ja kohtueelne menetlus

- 11 Kevaditi jahitakse Ahvenamaa maakonnas (Soome) traditsiooniliselt isashahkasid.
- 12 Euroopa Kohus sedastas 15. detsembri 2005. aasta kohtuotsuses komisjon vs. Soome (C-344/03, EU:C:2005:770), et Ahvenamaa maakonnas aastatel 1998–2001 lubatud isashahkade kevadjaht ei olnud direktiiviga 79/409 kooskõlas. Selle kohtuotsuse tagajärjel ei andnud Ahvenamaa maavalitsus aastatel 2006–2010 isashahkade kevadjahiks lube.
- 13 Komisjon sai 2011. aastal teavet selle kohta, et kõnealuse maakonna asutused olid taas väljastanud lube sellise kevadjahi jaoks. Sellest ajast alates on need asutused väljastanud igal aastal lube (edaspidi „vaidlusalused load“).
- 14 Komisjon leiab, et need load ei ole kooskõlas linnudirektiiviga, mis keelab kevadjahi, välja arvatud juhul, kui on täidetud selles direktiivis sätestatud erandi tegemise tingimused. Käesoleval juhul ei täida Soome Vabariik tema sõnul neid tingimusi, sest ta ei ole tõendanud, kuidas need load võimaldavad „mõistlikku kasutamist“, ega seda, et jahikvoodid vastavad ainult „vähesele arvule“ lindudele linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 punkti c tähenduses.
- 15 Komisjon saatis Soome Vabariigile ELTL artikli 258 alusel 22. novembril 2012 ametliku kirja, milles kinnitas, et 2011. ja 2012. aasta kevadjahi hooaja avamine oli vastuolus linnudirektiivi artiklitega 7 ja 9.

- 16 Soome Vabariik väitis oma 21. jaanuari 2013. aasta vastuses, et rikkumist ei toimunud, sest kevadjaht oli hõlmatud linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 punktis c ette nähtud erandiga.
- 17 Komisjon saatis Soome Vabariigile 27. veebruaril 2015 täiendava ametliku kirja 2013. ja 2014. aasta kevadjahi hooaegade kohta, mis olid tema sõnul täiendavad näited sellisest õigusvastasest tegevusest. Institutsioon väitis eeskätt, et linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 punktiga c ei saa õigustada vaidlusaluseid lube.
- 18 Soome Vabariik vastas 23. aprilli 2015. aasta kirjaga sellele täiendavale ametlikule kirjale, vaieldes vastu komisjoni väidetele.
- 19 Komisjon teatas Soome Vabariigile 9. detsembril 2016 põhjendatud arvamuses, et jääb oma seisukoha juurde.
- 20 Soome Vabariik vastas 9. veebruaril 2017 väites, et rikkumist ei ole toimunud, ning edastades teatavad andmed hahkade populatsiooni olukorra kohta.
- 21 Ahvenamaa maakonna esindajate ja komisjoni ametnike koosolekud toimusid 2017. aasta jaanuaris ja märtsis. Komisjoni liige, kes vastutab keskkonnakaitse eest, nõudis 27. juuli 2017. aasta kirjas, et Soome ja Ahvenamaa maakonna asutused lõpetaksid tuvastatud rikkumise. Ahvenamaa maavalitsus vastas 22. augustil 2017, esitades hahkade populatsiooni haldamise strateegia, mis hõlmas röövliikide kontrolli all hoidmist ja inventare, ning keeldudes lõpetamast nende lindude kevadjahti. Komisjoni liige, kes vastutab keskkonnakaitse eest, järeldas oma 22. detsembri 2017. aasta kirjas, et rikkumine kestis edasi.
- 22 Komisjon otsustas 8. märtsil 2019 esitada käesoleva hagi.

Hagi

Poolte argumendid

- 23 Komisjon esitab oma hagiavalduses seisukoha, et vaidlusalused load ei ole esiteks kooskõlas linnudirektiivi artikli 7 lõike 4 kolmanda lõiguga ega ole teiseks õigustatud selle direktiivi artikli 9 lõike 1 punkti c alusel.
- 24 Esiteks ei ole vaidlusalused load komisjoni arvates kooskõlas linnudirektiivi artikli 7 lõike 4 kolmanda lõiguga. See säte näeb nimelt ette, et „[r]ändliikide puhul tuleb liikmesriikidel eelkõige tagada, et liikidele, mille suhtes jahialaseid seadusi kohaldatakse, ei peetaks jahti sigimise [...] ajal“.
- 25 Komisjon leiab, et käesoleval juhul on sarnaselt kohtuasjaga, milles tehti 15. detsembri 2005. aasta otsus komisjon vs. Soome (C-344/03, EU:C:2005:770), vaieldamatu, et mais asetleidev kahe kuni kolme nädala pikkune kevadjahi hooaeg Ahvenamaa maakonnas langeb kokku hahkade sigimisajaga.
- 26 Seda tööka kinnitavad tema sõnul ORNISE komitee dokumendid; ORNISE komitee on linnudirektiivi teaduse ja tehnika arenguga kohandamise komitee, mis asutati vastavalt selle direktiivi artiklile 16, mis koosneb liikmesriikide esindajatest ja mille töötulemuste teaduslikku väärtust on Euroopa Kohus juba tunnustanud (8. juuni 2006. aasta kohtuotsus WWF Italia jt, C-60/05, EU:C:2006:378, punktid 26 ja 27 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 27 Teiseks ei saa Soome Vabariik tema arvates õigustada asjaolu, et vaidlusalused load ei ole kooskõlas linnudirektiivi artikli 7 lõike 4 kolmanda lõiguga, selle direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis c ette nähtud erandiga.

- 28 Nimelt ei ole Soome Vabariik lisaks sellele, et ta ei ole tõendanud, et vaidlusalused load kujutavad endast „mõistlikku kasutamist“, tõendanud ka seda, et hahkade kevadjaht puudutab vaid „vähest arvu“ linde linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 tähenduses.
- 29 Seoses asjaoluga, et ei ole tõendatud „mõistlikku kasutamist“, ei ole Soome Vabariik komisjoni sõnul esiteks kindlate teaduslike tõendite abil tõendanud, et on tagatud, et asjaomane populatsioon säilib „rahuldaval tasemel“. Nimelt tulenevad väited, millele see liikmesriik tugineb, tema sõnul teatavate dokumentide ekslikust tõlgendamisest ja nendega üksnes osaliselt arvestamisest. Need dokumendid ei ole tema väitel ajakohased, kuivõrd kõige vanem neist pärineb 2004. aastast, või siis ei ole ajakohased, sest need käsitlevad kogu maailma või Euroopa populatsiooni, see tähendab populatsiooni, mis on käesolevas kohtuasjas kõne all olevast suurem. Seevastu näitavad tema sõnul neli teadusuuringut aastatel 2011–2015 selle populatsiooni kahanemise tendentsi. Hilisemate aastatega seoses nähtub veel kolmest teadusuuringust, et olukord on veelgi halvenenud, ning neljandast teadusuuringust nähtub tema sõnul, et olukord on endiselt murettekitav, mistõttu ei ole võimalik asuda seisukohale, et asjaomase liigi populatsioon säilib „rahuldaval tasemel“.
- 30 Pealegi näitavad komisjoni sõnul linnudirektiivi artikli 12 alusel nii Soome Vabariigi enda edastatud andmed kui ka selle naaberliikmesriigi, see tähendab Rootsi Kuningriigi poolt edastatud andmed, mis on komisjoni sõnul rändlinnu liigi puhul ajakohased, et hahkade populatsioon väheneb nii lühikeses kui ka pikas perspektiivis. Komisjon tunnistab, et sellist populatsiooni kahanemist selgitab palju põhjusi. Ta rõhutab sellegipoolest, et 8. juuni 2006. aasta kohtuotsus *WWF Italia jt (C-60/05, EU:C:2006:378, punkt 32)* ning 10. septembri 2009. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Malta (C-76/08, EU:C:2009:535, punkt 59)*, mis käsitlevad „mõistlikku kasutamist“ linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 tähenduses, välistavad selle direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis c ette nähtud erandi kohaldamise olukorras, kus ei ole tagatud, et asjaomane populatsioon säilib „rahuldaval tasemel“, ning seda olenemata sellest, kas jaht mängib populatsiooni ebasoodsas kaitsestaatuses mingit rolli või mitte. Nimelt on tema sõnul sobimatu lubada neid populatsioone jahtida isegi siis, kui jaht ei ole sellise ebasoodsa kaitsestaatuses põhjus või ei mängi selles mingit rolli.
- 31 Lisaks sellele ei nõustu komisjon Soome Vabariigi seisukohaga, mille kohaselt vaidlusaluste lubade andmine on ebasoodsa kaitsestaatuses korral õigustatud elupaigadirektiivi artikli 16 lõike 1 alusel ning mille kohaselt vastavalt 14. juuni 2007. aasta kohtuotsusele *komisjon vs. Soome (C-342/05, EU:C:2007:341, punkt 29)* on „erandjuhul võimalik, kui on kohaselt tõendatud, et [sellised load] ei süvenda kõnealuste populatsioonide ebasoodsat kaitsestaatuset ega takista nende soodsa kaitsestaatuses taastamist“. Nimelt ei ole Euroopa Kohus tema sõnul seda erandit kunagi kohaldanud linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 punkti c kontekstis; nimetatud sättes on kehtestatud elupaigadirektiivi artikli 16 lõikes 1 ette nähtud erandist erinevad tingimused, selle struktuur on erinev ja eeskätt ei ole Soome Vabariik nõuetekohaselt tõendanud, et vaidlusalustel lubadel on asjaomasele hahapopulatsioonile vaid „neutraalne“ mõju. Teadlased on tema sõnul vastupidi täheldanud seoses jahi mõjuga hahkadele, et paarisidemete katkemine toob selliste populatsioonide puhul, kus isashahkasid regulaarselt kevadjahi käigus tapetakse, kaasa emahahkade sigivuse languse pikas perspektiivis.
- 32 Teiseks ei ole Soome Vabariik tõendanud, et kevadjaht on vajalik röövliikide kontrolli all hoidmiseks ja kujutab endast seega „mõistlikku kasutamist“. Nimelt väitis see liikmesriik juba menetluse raames, milles tehti 15. detsembri 2005. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Soome (C-344/03, EU:C:2005:770)*, et hahkade kevadjaht on õigustatud sellega, et jahimehed parendavad pesitsemistingimusi, sest nad tapavad sigimisaladel olevaid väikeste röövliikide esindajaid; Euroopa Kohus olevat selle argumendi kõnealuse kohtuotsuse punktis 35 tagasi lükanud rõhutades, et see „ei tähenda [...], et [looduskeskkonna hoidmiseks vajalikke] toiminguid saab teha vaid tingimusel, et haha kevadine jaht on lubatud“.
- 33 Seoses selle tõendamisega, et jaht puudutab vaid „vähest arvu“ isendeid, toob komisjon esile, et Soome Vabariik võttis arvutamisel aluseks Balti mere ja Waddensee vahelisel migratsiooniteel talvituva populatsiooni, samas kui komisjoni arvates oleks see liikmesriik pidanud võtma aluseks Ahvenamaa

- maakonna saartel pesitseva populatsiooni. Ehkki komisjon ei vaidle vastu asjaolule, et haha puhul on tegemist rändlinnuga, ei ole tema sõnul vaidlusaluseid lube nimelt väljastatud mitte „rändel olevate“ hahkade kohta, vaid selliste hahkade kohta, kes on alustanud sigimist ja seega enam ei liigu. Lisaks sellele on load väljastatud vaid Ahvenamaa maakonna saartel olevate lindude kohta.
- 34 Soome Vabariigi valik arvutuste aluseks võetava populatsiooni osas tingib komisjoni sõnul loa kehtivusajal ja -kohas jahiks saadaval olevate lindude arvu ülehindamise. Võttes arvesse Balti mere ja Waddenzee vahelisel migratsiooniteel talvituvate hahkade kogupopulatsiooni suurust ei kujuta isegi mitte murdosa sellest populatsioonist „vähest arvu“ Ahvenamaa maakonna saartel pesitseva populatsiooni isenditest. Ent Balti mere ja Waddenzee piirkonnas talvituva hahapopulatsiooni kõik isendid ei rända Soomeni.
- 35 Lisaks sellele ole Soome Vabariik eiranud oma arvutusmeetodi kumulatiivset mõju. Peale selle, et ükski teine liikmesriik ei arvuta samamoodi, tooks komisjoni sõnul see, kui kõik liikmesriigid niimoodi arvutaksid, kaasa selle, et tegemist ei oleks enam mitte vastavate erandite esemeks olevate populatsioonide isendite „vähese arvu“, vaid hoopis murdosadega, mis kokkuliidetuna annavad vältimatult tulemuseks suurema arvu. Kuivõrd Soome Vabariik ei esitanud andmeid Ahvenamaa maakonna saartel pesitseva populatsiooni kohta, siis ei saanud ta tõendada, et erand puudutas vaid „vähest arvu“ isendeid.
- 36 See liikmesriik täpsustab oma kostja vastuses kohe alustuseks, et tema arvates ei käsitle käesolev kohtuasi ohustatud või väljasuremisohus liiki, ning esitab kolm sissejuhatavat märkust.
- 37 Esiteks on hahapopulatsioon tema sõnul „püsiv/muutuv“ ning alates 90ndatest aastatest täheldatud populatsiooni kahanemine on suures osas tingitud loomulikust arengust. Tema sõnul on teaduslikult väär siduda hahapopulatsiooni areng perioodiga, mil see populatsioon oli saavutanud oma maksimumtaseme, mis oli tema arvates tingitud kunstlikest tingimustest, eeskätt Balti mere ja Waddenzee eutrofeerumisest ja röövliikide isendite vähesusest. Seetõttu ei saavat liiki, mille populatsioon kahaneb, automaatselt käsitada liigina, mille populatsioon ei ole rahuldaval tasemel või mille kaitsestaatus on ebasoodne. See kehtib seda enam juhul, kui nii nagu käesoleval kevadjahil puudub täielikult seos mis tahes populatsiooni kahanemisega.
- 38 Teiseks ei tähenda see, et liidu osas on asjaomane liik kantud Rahvusvaheline Looduse ja Loodusvarade Kaitse Ühingu (IUCN) ohustatud liikide „punase raamatu“ kategooriasse „ohulähedased“, et see liik on ohus või tõsiselt ohustatud, kuivõrd selle klassifikatsiooni raames ei võeta arvesse nn „püsiv/muutuv“ tendentsi.
- 39 Kolmandaks on komisjon linnudirektiivi ja eeskätt selle artikli 9 lõike 1 punktiga c arvestades ekslikult seisukohal, et kevadjaht ise on ebamõistlik.
- 40 Hagi sisulise osa kohta väidab Soome Vabariik, et vaidlusalused load vastavad „mõistliku kasutamise“ ja „vähese arvu“ tingimustele.
- 41 Esiteks väidab see liikmesriik seoses mõistega „mõistlik kasutamine“ kõigepealt Euroopa Kohtu elupaigadirektiivi artikli 16 lõiget 1 käsitlevale kohtupraktikale tuginedes, et asjaomase populatsiooni „rahuldav tase“ ei ole eeltingimus linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 punktis c kehtestatud erandi kohaldamiseks.
- 42 Järgmiseks väidab Soome Vabariik, et isegi kui asjaomase populatsiooni „rahuldav tase“ oleks kõnealuse erandi kohaldamise eeltingimus, on ta tuginenud viiele teadusuuringule, ning leiab, et Ahvenamaa maakonnas isashahkade kevadjahi avamisel võttis ta aluseks kindlad teaduslikud tõendid.

- 43 Lõpetuseks ei välista tuvastatud populatsiooni tasemed tema väitel kevadjahti. Nimelt võib populatsiooni „rahuldaval tasemel“ säilimise tingimus olla täidetud, kui erand ei halvenda populatsiooni olukorda või ei takista populatsiooni sellisel tasemel säilimist. Lisaks sellele ärgitab kevadjaht jahimehi osalema halduskavas ja võtma kaitsemeetmeid.
- 44 2008. aastal komisjoni poolt linnudirektiivi alusel vastu võetud jahipidamist käsitleva juhenddokumendi (edaspidi „juhenddokument“) alusel on Soome Vabariik seisukohal, et see institutsioon ise möönab, et jahtida võib ebasoodsa kaitsestaatusega liike, kuivõrd see võib olla tugevaks ajendiks hallata elupaiku ja avaldada mõju muudele teguritele, mis põhjustavad populatsiooni kahanemist, osaledes seeläbi populatsioonide soodsa kaitsestaatuse taastamise eesmärgi saavutamises. Pealegi võttis Ahvenamaa maavalitsus 2017. ja 2018. aastal kevadjahiks luba andes just sel põhjusel vastu halduskava. Soome Vabariik lisab, et ka 2019. aasta kevadjahi hooajal anti luba tappa 2000 isashahka.
- 45 Soome Vabariik väidab sellega seoses, et vastupidi komisjoni väidetele tehti 15. detsembri 2005. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Soome (C-344/03, EU:C:2005:770) punktis 35 sisalduv täpsustus, et „kuigi on tõsi, et jahimehed teevad looduskeskkonna hoidmiseks vajalikke toiminguid, pidades haha pesitsustingimuste parandamiseks kevaditi jahti väikestele röövloomadele, ei tähenda see, et selliseid toiminguid saab teha vaid tingimusel, et haha kevadine jaht on lubatud“, seoses mõistega „teiste [...] lahenduste puudumine“ ning et Euroopa Kohus asus kaudselt, kuid kindlalt seisukohale, et see on siiski ajend, mis ärgitab jahimehi röövliike kontrolli all hoidma.
- 46 Teiseks tuleneb tema arvates seoses „vähese arvu“ tingimusega ühelt poolt 9. detsembri 2004. aasta kohtuotsusest komisjon *vs.* Hispaania (C-79/03, EU:C:2004:782, punkt 36) ja 15. detsembri 2005. aasta kohtuotsusest komisjon *vs.* Soome (C-344/03, EU:C:2005:770, punkt 53), et mõistet „asjaomane populatsioon“ tuleb rändliikide puhul mõista kui „nende piirkondade populatsiooni, kust on pärit suurem osa neist lindudest, kes liiguvad selle piirkonna kaudu, mille suhtes asjaomast erandit selle kohaldamisaja jooksul kohaldatakse“. Kuivõrd Euroopa Kohus ei kehtestanud selle määratluse suhtes ühtegi lisatingimust, on tema arvates seega ilmselge, et mõistega „rändliigid“ viidatakse asjaomaste liikide bioloogilisele käitumisele ja see ei tähenda, et liik peab „olema rändel“ ja seega jahi hetkel parasjagu liikumas. Teatav linnuliik on kas paiga- või rändlind ega lakka seda olemast ainuüksi seetõttu, et konkreetse liigi linnud ei „ole rändel“.
- 47 Teiselt poolt väidab ta, et kuivõrd ükski teine liikmesriik peale Soome Vabariigi Balti mere ja Waddensee vahelisel migratsiooniteel olevate isashahkade kevadjahti ei luba, siis ei toimu Ahvenamaa maakonna kevadjahiga samal ajal ühtegi teist jahti, mistõttu ei ole vaja arvutada kumulatiivset mõju just nimelt seetõttu, et see puudub.
- 48 Komisjon täpsustab oma repliigis seoses „mõistliku kasutamisega“ esiteks, et Soome Vabariigi poolt väljapakutud tõlgendus on vastuolus Euroopa Kohtu praktikaga, mis tuleneb tema 8. juuni 2006. aasta kohtuotsusest WWF Italia jt (C-60/05, EU:C:2006:378, punkt 32) ning 10. septembri 2009. aasta kohtuotsusest komisjon *vs.* Malta (C-76/08, EU:C:2009:535, punkt 59), mille kohaselt „[linnu]direktiivi artikli 9 alusel saab erandeid teha ainult juhul, kui on tagatud vastava liigi arvukuse rahuldava taseme säilitamine, ja et vastasel juhul ei saa linnujahti igal juhul käsitada mõistlikuna“. Teiseks rõhutab see institutsioon asjaolu, et linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 punktis c ette nähtud erandite kord on rangem elupaigadirektiivi artiklis 16 ettenähtust. Kuivõrd liidu seadusandja on linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 punkti c kohaldamist piiranud konkreetset „mõistliku kasutamise“ juhtudega, siis soovis ta nimelt allutada selle erandi rangemale nõudele, mis piirab erandite tegemist nii, et see on võimalik vaid juhul, kui linnupopulatsiooni tase on rahuldav. Kolmandaks kujutab asjaomase populatsiooni kahanemise tendents endast ühelt poolt ilmselgelt tegurit, mida tuleb arvesse võtta selle väljaselgitamisel, kas populatsiooni tase on rahuldav või mitte. Ta märgib teiselt poolt, et kui liikmesriik ei taga selle populatsiooni säilimist „rahuldaval tasemel“, siis ei saa kevadjaht olla „mõistlik kasutamine“ olenemata sellest, kas jaht on kõnealuse populatsiooni kahanemise peamine põhjus või mitte.

- 49 Esitatud teadusuuringutega seoses märgib komisjon, et Soome Vabariigi poolt esitatud uuringud on ebapiisavad, lükkamaks ümber tõendeid, millest nähtub hahapopulatsioon kahanemise tendents ja mis on oluliseks näitajaks populatsiooni ebasoodsa kaitsestaatuse kohta.
- 50 Lisaks sellele on kõnealune liikmesriik esitanud argumente röövliikide kontrolli all hoidmise kohta, mis ei ole õiguslikust seisukohast asjakohased. Ühelt poolt on Euroopa Kohtu praktika eesmärk välja selgitada, kas ja hi avamine on vajalik potentsiaalselt tarviliku toimingute tegemiseks või kas selle toimingute tegemise saab tagada ka jahist sõltumatult. Käesoleval juhul ei sisalda Soome Vabariigi kostja vastus ühtegi tõendit, millest nähtuks, et tänu kevadjahile ja röövliikide kontrolli all hoidmisele on hahapopulatsioon Ahvenamaa maakonnas, kogu Soome territooriumil, Balti merel või Balti mere ja Waddenzee vahelisel migratsiooniteel soodsamas kaitsestaatuses.
- 51 Teiselt poolt ei pea paika argument, mille kohaselt teaduskirjanduses soovitatakse hahade kevadjahti põhjendusel, et populatsiooni põhiosa moodustavad isaslinnud; seda seetõttu, et teaduskirjanduses soovitatakse piirata isashahkade jahti nii, et see toimub peamiselt talvel. Eeskätt läheb see argument vastuollu Euroopa Kohtu praktikaga, mille kohaselt bioloogilise liigi moodustavad kõik isendid, kes moodustavad sigiva kogukonna, mistõttu liike tuleb kaitsta tervikuna (12. juuli 2007. aasta kohtuotsus komisjon vs. Austria, C-507/04, EU:C:2007:427, punkt 235).
- 52 Soome Vabariik esitab oma vasturepliigis mitu sissejuhatavat märkust. Eeskätt on ta üllatunud, et komisjon ei võtnud seisukohta Soomes alates 2017. aastast kehtestatud halduskava suhtes.
- 53 Seoses mõistega „mõistlik kasutamine“ kordab Soome Vabariik oma väidet, mille kohaselt „rahuldava taseme“ säilimine ei ole linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 punkti c alusel eeltingimus. See liikmesriik väidab lisaks, et tema argumentide sisuks ei ole kanda linnudirektiivile üle elupaigadirektiivi artikli 16 lõike 1 kohast korda, vaid toetada seisukohta, et nendes kahes direktiivis ette nähtud erandeid tuleb tõlgendada ühtemoodi. Lisaks sellele kordab ta, et tuleb vahet teha liigil, mille populatsioon kahaneb, ja liigil, mille kaitsestaatus on ebasoodne.
- 54 Peale selle, et ta vaidlustab komisjoni poolse uuringute analüüsi, tugineb Soome Vabariik lisaks ühe peamise konkreetset Soomes hahku uuriva teadlase 29. juuli 2019. aasta avaldusele, mille kohaselt viimane on seisukohal, et Ahvenamaa maakonna saartel kehtestatud haldustrateegia on ühteaegu nii õigustatud kui ka põhjendatud ning samuti tihedalt põimitud kohaliku olukorraga. Soome Vabariik on lisaks seisukohal, et käesoleva kohtuotsuse punktis 52 nimetatud halduskava ja selles osas võetud meetmed on avaldanud positiivset mõju Ahvenamaa maakonna hahapopulatsioonile, kusjuures see positiivne mõju kaalub üles negatiivse mõju, mis on tingitud piiratud arvu emaslindude sigimisevõime vähenemisest.
- 55 Röövliikide kontrolli all hoidmisega seoses märgib Soome Vabariik esiteks, et kui hahkade kevadjaht oleks keelatud, kaotaksid kohalikud jahimehed täielikult huvi röövliikide kontrolli all hoidmise vastu. Hahkade kevadjahi keelamine Ahvenamaa maakonnas tähendaks seega jahi täielikku keelamist. Järgmiseks väidab see liikmesriik, et kohaliku elanikkonna kaasatust kaitsekavadesse tuleb soodustada. Soome Vabariigi sõnul püüab komisjon jätta kõrvale kõige suurema hahade kaitsest tulevikus huvitatud isikute grupi kui ta kaotab nende ainsa ajendi sellistes kavades osaleda. Liikmesriik järeldeb, et kevadjahi keelamine, mida komisjon nõuab, on ebaproportsionaalne, sest sellega seoses ei ole sugugi mitte võetud arvesse asjaolu, et jaht ei ole kuidagi kaasa aidanud asjaomase liigi populatsiooni kahanemisele, ega positiivset rolli, mida mängivad kohalikud jahimehed selle populatsiooni säilimises.

Euroopa Kohtu hinnang

- 56 Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et Soome Vabariik on rikkunud kohustusi, mis tal lasuvad linnudirektiivi artikli 7 lõike 4 ja artikli 9 lõike 1 punkti c alusel, sest ta on lubanud alates 2011. aastast regulaarselt väljastada Ahvenamaa maakonnas isashahkade kevadjahi lube.

- 57 Tuleb juhtida tähelepanu sellele, et Soome Vabariik on oma kostja vastuses märkinud, et selliseid lube väljastati vähemalt 2019. aasta kevadjahini.
- 58 Ehkki liikmesriigi kohustuste rikkumise olemasolu tuleb hinnata olukorra alusel, mis valitses liikmesriigis põhjendatud arvamuses määratud tähtaja möödumisel, võib liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi ese hõlmata ka põhjendatud arvamusest hilisemaid faktilisi asjaolusid, kui need on sama laadi ja kujutavad endast sama käitumist nagu arvamuses silmas peetud faktilised asjaolud (vt selle kohta 5. aprilli 2017. aasta kohtuotsus komisjon vs. Bulgaaria, C-488/15, EU:C:2017:267, punktid 40 ja 43 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 59 Sellest tuleneb, et käesoleva hagi põhjendatust tuleb analüüsida 2011.–2019. aasta seisukohast.
- 60 Linnudirektiivi artikli 7 lõige 4 kohustab liikmesriike eelkõige tagama, et selle direktiivi II lisa nimetatud linnuliikidele ei peetaks jahti sigimise ajal.
- 61 Käesoleval juhul on hahk linnudirektiivi II lisa B osasse kantud liik. Vaidlust ei ole selles, et selle liigi kevadjahi hooaeg Ahvenamaa maakonnas langeb kokku selle liigi sigimisajaga.
- 62 Järelikult on see hooaeg hõlmatud ajaga, mille jooksul selle direktiivi artikli 7 lõike 4 kohaselt on põhimõtteliselt keelatud mis tahes hahajaht (vt selle kohta 12. juuli 2007. aasta kohtuotsus komisjon vs. Austria, C-507/04, EU:C:2007:427, punkt 195).
- 63 Soome Vabariik on sellegipoolest seisukohal, et linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 punkt c võimaldab õigustada vaidlusaluseid lube.
- 64 Nimelt lubab see säte kõigi linnuliikide puhul ja „teiste rahuldavate lahenduste“ puudumisel teha erandi selle direktiivi artiklitest 5 ja 7, lubamaks range järelevalve tingimustes ja valikuliselt teatavate lindude „vähesel arvul“ püüdmist, pidamist või muud „mõistlikku kasutamist“.
- 65 Sellega seoses on oluline täpsustada, et Euroopa Kohus on juba otsustanud, et meelelahutuslik metslinnujaht linnudirektiivi artikli 7 lõikes 4 viidatud ajal võib kujutada endast selle direktiivi artikli 9 lõike 1 punkti c alusel lubatud „mõistlikku kasutamist“ (vt selle kohta 16. oktoobri 2003. aasta kohtuotsus Ligue pour la protection des oiseaux jt, C-182/02, EU:C:2003:558, punkt 11 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 66 Järgmiseks tuleb seoses sellise erandite tegemise korraga, nagu on ette nähtud linnudirektiivi artiklis 9, mida tuleb tõlgendada kitsalt ja mis paneb iga üksiku erandi kohaldamise tingimuste täidetuse osas tõendamiskoormise otsust tegevale asutusele, rõhutada, et liikmesriigid peavad tagama, et kaitsealuseid liike puudutavaks mis tahes sekkumiseks antakse luba ainult otsuste alusel, milles on esitatud täpne ja sobiv põhjendus seoses viidatud artiklis ette nähtud põhjuste, tingimuste ja nõuetega (vt selle kohta 8. juuni 2006. aasta kohtuotsus WWF Italia jt, C-60/05, EU:C:2006:378, punkt 34).

„Mõistliku kasutamise“ tingimus

- 67 Linnudirektiivi artikli 9 sätetest, mis viitavad selles artiklis ette nähtud erandi suhtes range järelevalve teostamisele ja püügi valikulisusele, nagu ka proportsionaalsuse üldpõhimõttest nähtub, et see erand, mida liikmesriik soovib kasutada, peab olema proportsionaalne seda õigustavate põhjustega (10. septembri 2009. aasta kohtuotsus komisjon vs. Malta, C-76/08, EU:C:2009:535, punkt 57).

- 68 Euroopa Kohus leidis nii, et linnudirektiivi artikli 9 alusel võib erandeid teha ainult juhul, kui on tagatud, et asjaomase liigi populatsioon säilib „rahuldaval tasemel“, ja et vastasel juhul ei saa linnujahti igal juhul käsitada mõistliku ja seega lubatava kasutusena (vt selle kohta 8. juuni 2006. aasta kohtuotsus *WWF Italia jt, C-60/05, EU:C:2006:378, punkt 32, ning 10. septembri 2009. aasta kohtuotsus komisjon vs. Malta, C-76/08, EU:C:2009:535, punkt 59*).
- 69 Käesolevas kohtuasjas tuleb analüüsida, kas asjaomaste liikide populatsioon säilib „rahuldaval tasemel“; kui see nii ei ole, siis ei saa linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 ülejäänud tingimused ja eeskätt „mõistliku kasutamise“ tingimus olla täidetud, nagu on märgitud eelmises punktis viidatud kohtupraktikas.
- 70 Sellega seoses on oluline juhtida tähelepanu sellele, et tõendid, millest nähtub, et selle direktiivi kaitsekorrast erandi tegemiseks nõutavad tingimused on täidetud, peavad tuginema üldtunnustatud teaduslikele andmetele (vt selle kohta 15. detsembri 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Soome, C-344/03, EU:C:2005:770, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika). Euroopa Kohus on juba sedastanud, et asjakohased parimad teadmised peavad olema asutuste käsutuses hetkel, mil nad loa annavad (vt elupaigadirektiivi kohaldamisalasse kuuluvate kaitstud liikidega seoses 7. septembri 2004. aasta kohtuotsus *Waddenvereniging ja Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, EU:C:2004:482, punktid 52 ja 61, ning 10. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus *Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, C-674/17, EU:C:2019:851, punkt 51**). Need kaalutlused kehtivad ka linnudirektiivi artikli 9 lõike 2 kohta.
- 71 Käesoleval juhul sisaldab tabel, millele Soome Vabariik tugineb, viit dokumenti, millest esimene on IUCNi poolt 2015. aastaks asjaomase liigi klassifitseerimine maailma tasandil kategooriasse „soodsas seisundis“; teine valitsusevälise organisatsiooni BirdLife International koostatud 2004. aasta aruanne, mille kohaselt haha „kaitsestaatus on soodne“ üle-euroopalisel tasandil; kolmandaks juhenddokument; neljandaks 2015. aastal valitsusevälise organisatsiooni Wetlands International poolne Balti mere ja Waddenzee vahelise migratsioonitee populatsiooni klassifitseerimine kategooriasse „soodsas seisundis“, ja viiendaks Soome 2010. aasta „punane nimestik“, mille kohaselt hahk kuulub Soomes kategooriasse „ohulähedased“.
- 72 Alustuseks piisab sellest, kui tuvastada, et esimene ja neljas neist dokumentidest pärinevad 2015. aastast ega saa seega õigustada vaidlusaluseid lube aastatel 2011–2014. Lisaks tuleb märkida, et ehkki esimeses neist dokumentidest, mis käsitleb asjaomase liigi klassifitseerimist maailma tasandil, paigutati see liik maailma tasandil küll kategooriasse „soodsas seisundis“, kandis see sama organisatsioon siiski samal aastal selle liigi liidu tasandil „eriti ohustatud“ liikide hulka.
- 73 Järgmiseks tuleb täheldada, et teine ja kolmas dokument pärinevad vastavalt 2004. ja 2008. aastast. Nendega seoses on Soome Vabariik seisukohal, et komisjon ei ole tõendanud, et need ei ole enam ajakohased.
- 74 Sellega seoses tuleb märkida, et esiteks ei saa olukorras, kus pädev asutus tugineb oma otsuse tegemise hetkel dokumendile, mis avaldati seitse aastat varem, väita, et liikmesriigi käsutuses on parimad teaduslikud andmed, mistõttu vastupidiste tõendite puudumisel on mõistlik arvata, et hilisem dokument, milles analüüsitakse hiljutisemate aastate andmeid, sisaldaks ajakohasemaid andmeid ning oleks seetõttu oluliselt täpsem ja asjakohasem.
- 75 Teiseks tuleb märkida, et ehkki komisjoni väidetele vastupidi ei ole kindel, et 2008. aastast pärinev juhenddokument ei olnud enam ajakohane, ja ehkki tuleb rõhutada, et see avaldati direktiivi 79/409 kontekstis, on järeldused, mis Soome Vabariik sellest juhenddokumendist teeb, siiski igal juhul tingitud selle sisu vaid osalisest arvessevõtmisest. Ehkki see juhenddokument nimetab küll haha „jahitavate“ liikide all, on selles nimelt eelkõige märgitud, et see liik kuulub „ebasoodsa“ kaitsestaatuses liikide hulka.

- 76 Sellest tuleneb, et Soome Vabariik ei saa edukalt tugineda käesoleva kohtuotsuse punktis 71 nimetatud dokumentidest neljale esimesele, tõendamaks, et vaidlusalused load andnud asutuse käsutuses olid üldtunnustatud teaduslikud andmed, mille alusel oli võimalik teha järeldus, et asjaomase liigi populatsioon säilis aastatel 2011–2014 „rahuldaval tasemel“.
- 77 Ent Soome Vabariigi käsutuses oli 2010. aastal koostatud Soome „punane nimestik“, mis sisaldas tema territooriumil esinevate linnuliikide kaitsestaatuses hiljutist analüüsi.
- 78 Kõnealune liikmesriik on sellega seoses seisukohal, et asjaolu, et selles Soome „punases nimestikus“ oli 2010. aastal hakki liigitatud kategooriasse „ohulähedased“, mitte ei lükka ümber, vaid kinnitab tema argumenti, et 2011.–2015. aasta kohta väljastatud vaidlusaluste lubade aluseks olid kindlad teaduslikud tõendid.
- 79 Tuleb tuvastada, et selline argument ei ole kooskõlas selle kategooria nimetuse enda ega sellele antud määratlusega. See kategooria on nimelt määratletud järgmiselt: [L]iik on „ohulähedane“, kui seda on hinnatud [populatsiooni suurus ja arengut, selle geograafilist levikut ja kvantitatiivset analüüsi käsitlevate] kriteeriumide alusel ning see ei vasta hetkel kategooriate „äärmiselt ohustatud“, „eriti ohustatud“ ja „ohualtid“ kriteeriumidele, kuid vastab peaaegu grupi „ohustatud“ kategooriate kriteeriumidele või saab neile tõenäoliselt lähitulevikus vastama“.
- 80 Peale selle on oluline rõhutada ka seda, et kuigi Soome Vabariik väidab, et ohu seisukohast on kategooria „ohulähedased“ selle nimestiku nomenklatuuris teisel kohal, näitavad esimesel kohal olevate kategooriate nimetused „ohualtid“, „eriti ohustatud“, „äärmiselt ohustatud“, „looduses hävinud“ ja „hävinud“, et selle liigi arvamine nende kategooriate alla ei saa tõendada ei seda, et liigi kaitsestaatus on soodne ega seda, et tema puhul ei esine mingit põhjust muretseda.
- 81 Lisaks sellele viitab komisjon eri uuringutele, millest enamik räägivad sisuliselt vastu Soome Vabariigi väitele, et ta oli võimeline tagama Balti mere ja Waddensee vahelisel migratsiooniteel oleva populatsiooni säilimise „rahuldaval tasemel“ kevadjahi hooaegade avamisel ajavahemikul 2011–2015.
- 82 Järgnevate aastatega seoses ei ole vaidlust selles, et IUCN, BirdLife International, Wetlands International ja käesoleva kohtuotsuse punktis 71 nimetatud Soome „punane nimestik“ klassifitseerisid haha ümber kõrgema ohutasemega kategooriatesse.
- 83 Peale selle on küll tõsi, et asjaomase liigi populatsiooni kahanemise tendentsist ei piisa iseenesest tõendamaks, et selle populatsiooni kaitsestaatus ei ole rahuldav. Ent kui täiendavad andmed ei viita sellele, et olukorda tuleb muudel põhjustel pidada siiski soodsaks, ei võimalda see tõik asuda seisukohale, et populatsioon säilib „rahuldaval tasemel“.
- 84 Lisaks tuleb seoses linnudirektiivi ja elupaigadirektiivi tõlgendamisega veel märkida, et ehkki Euroopa Kohtu praktikas on neist teise puhul tunnustatud võimalust teha erandeid ebasoodsa kaitsestaatuses korral, saab selliseid erandeid esiteks teha vaid erakorralistel asjaoludel ning teiseks tuleb erandi tegemist hinnata ka ettevaatuspõhimõtte seisukohast (vt selle kohta elupaiga direktiivi osas 10. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, C-674/17, EU:C:2019:851, punktid 68 ja 69 ning seal viidatud kohtupraktika). Sellest tuleneb, et isegi kui nende kahe direktiivi tõlgendus võtab arvesse nende mõlema erijooni, ei saa sellist tõlgendust käsitada lahknevana, kuivõrd kõnealuste erijoonide raames hõlmab kõnealune tõlgendus analoogseid kaalutlusi, mis käsitlevad eeskätt neis ette nähtud vastavat kaitsekorda.
- 85 Seoses Soomes 2017. ja 2018. aastal vastu võetud ja rakendatud halduskavadega, mille aluseks on väidetavalt juhenddokument, tuleb rõhutada, et ehkki see juhenddokument ei ole õiguslikult siduv, võib Euroopa Kohus seda siiski kasutada lähtepunktina. Selles juhenddokumendis on pealegi täpsustatud, et kavadel, mis võidakse kehtestada, ei ole „eraldi õiguslikku staatust“ linnudirektiivi tähenduses. Sellega seoses on veel oluline märkida, et Euroopa Kohus on korduvalt leidnud, et ehkki

selle direktiivi artiklis 2 on nimetatud majanduslikke ja puhkeaja veetmisega seotud vajadusi, ei ole see säte autonoomne erand linnudirektiiviga kehtestatud kaitsekorrast (8. juuli 1987. aasta kohtuotsus komisjon vs. Belgia, 247/85, EU:C:1987:339, punkt 8; 8. juuli 1987. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, 262/85, EU:C:1987:340, punkt 8, ja 28. veebruari 1991. aasta kohtuotsus komisjon vs. Saksamaa, C-57/89, EU:C:1991:89, punkt 22).

- 86 Lõpetuseks tuleb öelda, et ehkki Euroopa Kohus tunnistas linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 punktis c nimetatud teiste rahuldavate lahenduste puudumise tingimuse analüüsi raames 15. detsembri 2005. aasta kohtuotsuse komisjon vs. Soome (C-344/03, EU:C:2005:770) punktis 35, et „kuigi on tõsi, et jahimehed teevad looduskeskkonna hoidmiseks vajalikke toiminguid, pidades haha pesitsustingimuste parandamiseks kevaditi jahti väikestele röövlomadele, ei tähenda see, et selliseid toiminguid saab teha vaid tingimusel, et haha kevadine jaht on lubatud“, kehtib see seisukoht niivõrd – nagu komisjon rõhutas –, kuivõrd liikmesriik ei taga asjaomase populatsiooni säilimist „rahuldaval tasemel“. Lisaks tuleb öelda, et isegi kui oleks tõendatud, et halduskavast tulenev positiivne mõju kaitstud liigi populatsioonile neutraliseerib sellise populatsiooni jahist tuleneva negatiivse mõju, on liikmesriik kohustatud võtma meetmed eri tegurite suhtes, mis võivad mõjutada asjaomase liigi populatsiooni taset, nagu nähtub linnudirektiivi põhjendusest 6.
- 87 Sellest tuleneb, et menetluse poolte argumentid ja nende kinnituseks esitatud teaduslikud tõendid ei võimalda tõendada – vastav tõendamiskoormis lasus Soome Vabariigil –, et vaidlusaluste lubade andmise hetkel olid riigisisese asutuse käsutuses kindlad teaduslikud andmed, millest nähtus, et asjaomase liigi populatsioon säilib „rahuldaval tasemel“, mistõttu kasutamist saab pidada „mõistlikuks“.
- 88 Sellest tuleneb ka see, et linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 punkti c tähenduses „mõistliku kasutamise“ tingimus ei ole täidetud.

„Vähese arvu“ tingimus

- 89 Selle tingimusega seoses tuleb märkida, et Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et kui linnujaht, milleks on erandkorras antud luba, ei taga asjaomase liigi populatsiooni säilimist rahuldaval tasemel, ei saa asuda seisukohale, et see tingimus on täidetud (vt selle kohta 21. juuni 2018. aasta kohtuotsus komisjon vs. Malta, C-557/15, EU:C:2018:477, punkt 66).
- 90 Peale selle on oluline juhtida tähelepanu asjaolule, et Euroopa Kohus on juba leidnud, et „olemasolevaid teaduslikke teadmisi arvestades tuleb [linnudirektiivi] artikli 9 lõike 1 punkti c tähenduses „väheseks arvuks“ pidada püügiäär[...], mis on [...] ligikaudu 1% selliste liikide puhul, millele võib jahti pidada, ning rändlindude liikide puhul tuleb „asjaomase populatsiooni“ all mõista nende piirkondade populatsiooni, kust on pärit suurem osa nende lindude kolooniatest, kes liiguvad selle piirkonna kaudu, mille suhtes asjaomast erandit selle kohaldamisaja jooksul kohaldatakse“ (21. juuni 2018. aasta kohtuotsus komisjon vs. Malta, C-557/15, EU:C:2018:477, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 91 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et 21. juuni 2018. aasta kohtuotsuses komisjon vs. Malta (C-557/15, EU:C:2018:477) asetab Euroopa Kohus rõhu „piirkonna[le], mille suhtes asjaomast erandit selle kohaldamisaja jooksul kohaldatakse“. Teiseks ei puuduta vaidlusalused load mitte kaitstud liiki siis, kui see on rändel, vaid selle liigi linde siis, kui nad hakkavad sigima, ehk seega hetkel, mil nad on paiksed. Sellega seoses on linnudirektiivi artikli 1 lõikes 2 täpsustatud, et seda kohaldatakse „lindude, nende munade, pesade ja elupaikade suhtes“. Kolmandaks tuleb metslindude kaitset käsitlevaid liidu õigusnorme tõlgendada ettevaatuspõhimõttega arvestades; see on liidu poolt keskkonna valdkonnas ELTL artikli 191 lõike 2 esimese lõigu kohaselt taotletava kaitstuse kõrge taseme poliitika üks alustalasid (Euroopa Kohtu presidendi 10. detsembri 2009. aasta kohtumäärus komisjon vs. Itaalia, C-573/08 R, ei avaldata, EU:C:2009:775, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 20. novembri

2017. aasta kohtumäärus komisjon vs. Poola, C-441/17 R, EU:C:2017:877, punktid 42 ja 61). Nõnda soovitab see põhimõte vältida kasutamiseks saadaval olevate lindude arvu ülehindamist ning kasutada selliseid arvutusmeetodeid, mis võimaldavad jääda kindlasti ligikaudu 1% piiresse.

- 92 Sellest tuleneb, et kuivõrd rändliigid on sigimisajal paiksed, tuleb need sel ajal linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 punktis c ette nähtud erandi tõlgendamisel samastada paigaliikidega.
- 93 Lisaks sellele ei saa ainuüksi asjaolust, et teatav liikmesriik on ainus, kes mingit tegevust lubab, järeldada, et ta võib enda tarvis ära kasutada kogu saadaoleva kvoodi. Sel põhjusel tuleb hüpoteesina arvestada ka sellega, millised teised liikmesriigid võiksid soovida sellest kvoodist osa saada, ja jätta neist igaühele vastav osa kvoodist.
- 94 Käesoleval juhul oleks Soome Vabariik pidanud selle asemel, et ta võttis oma arvutustes aluseks kogu Balti mere ja Waddenzee rändpopulatsiooni, kasutama lähtepunktina Ahvenamaa maakonna saartel pesitsevat asjaomase liigi populatsiooni.
- 95 Sellest tuleneb, et asjaomasel kuupäeval ei olnud Ahvenamaa maakonna asutuste käsutuses andmeid, mis oleksid neil võimaldanud nõuetekohaselt arvutada asjaomase populatsiooni nende lindude arvu, keda võib jahtida.
- 96 Neil tingimustel tuleneb eelnevast, et Soome Vabariik ei ole kinni pidanud linnudirektiivi artikli 9 lõike 1 punktis c nimetatud „vähese arvu“ tingimusest.
- 97 Kõigi eespool toodud kaalutlustega arvestades tuleb tuvastada, et kuna Soome Vabariik lubas regulaarselt Ahvenamaa maakonnas aastatel 2011–2019 (k.a) väljastada isashahkade kevadjahi lube, siis on ta rikkunud oma kohustusi, mis tulenevad linnudirektiivi artikli 7 lõikest 4 ja artikli 9 lõike 1 punktist c.

Kohtukulud

- 98 Vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Soome Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

- 1. Kuna Soome Vabariik lubas regulaarselt Ahvenamaa maakonnas aastatel 2011–2019 (k.a) väljastada haha (*Somateria mollissima*) isaste isendite kevadjahi lube, siis on ta rikkunud oma kohustusi, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta artikli 7 lõikest 4 ja artikli 9 lõike 1 punktist c.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Soome Vabariigilt.**

Allkirjad